

Dosarul nr. 1ra-2196/2019

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

10 decembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în următoarea componență:

Președinte:

Iurie Diaconu

Judecători:

Liliana Catan,

Ion Guzun,

Maria Ghervas

Victor Burduh

judecând, în ședință fără participarea părților, recursurile ordinare declarate de către avocații Amihalachioaie Gheorghe și Zamfir Pavel în numele inculpatului Barcari Dorin, succesorul părții vătămate Toma Andrian și avocatul acestuia, Pascal Iuliana, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 05 septembrie 2019, în cauza penală în privința lui

Barcari Dorin *Xxxxxxxx*, născut la
xx.xx.xxxx, originar și domiciliat în r.
XXXXXXXX, s. XXXXXX, str. XXXXXXXXXXX xx.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 14.03.2018 - 12.03.2019;

Instanța de apel: 04.04.2019 - 05.09.2019;

Instanța de recurs: 22.10.2019 - 10.12.2019

Asupra recursurilor ordinare declarate, în baza actelor din dosar, Colegiul Penal lărgit

c o n s t a t ă:

1. Prin sentința Judecătoriei Strășeni, sediul Central din 12 martie 2019, cauza fiind examinată conform prescripțiilor din art. 364¹ Cod de procedură penală, Barcari Dorin a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsă sub formă de închisoare pe termen de 3 (trei) ani, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe termen de 4 (patru) ani.

În temeiul art. 90 Cod penal, s-a suspendat condiționat pedeapsa cu închisoare stabilită lui Barcari Dorin pentru o perioadă de probațiune de 3 (trei) ani, cu obligarea acestuia să nu-și schimbe domiciliul și/sau reședința fără consimțământul organului competent.

S-a încasat de la Barcari Dorin, în beneficiul lui Toma Andrian, prejudiciul material în mărime de 162 796,31 lei și prejudiciu moral în mărime de 400 000 lei, iar în total suma de 562 796,31 lei.

În rest, pretențiile înaintate de Toma Andrian către Barcari Dorin cu privire la încasarea prejudiciului moral în sumă de 600 000 lei și a cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 20 000 lei, s-au respins ca fiind neîntemeiate.

S-a respins pretenția acuzatorului de stat privind încasarea de la inculpat a cheltuielilor judiciare suportate de către stat la efectuarea expertizelor medico-legale în sumă de 4 198 lei, ca neîntemeiată.

2. Pentru a pronunța sentința instanța de fond a constatat că, Barcari Dorin a săvârșit încălcarea regulilor de securitate a circulației rutiere, de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență decesul unei persoane, în următoarele circumstanțe:

La 9 decembrie 2017, aproximativ la ora 17:05, în r-nul Strășeni, conducea automobilul de model „BMW 520D”, cu numărul de înmatriculare XXX xxx, deplasându-se pe traseul R-1 (Chișinău - Ungheni) din direcția mun. Strășeni în direcția mun. Chișinău.

În timpul deplasării pe traseul sus-indicat, se deplasa cu viteză sporită și ajungând la un sector de drum aflat în reparație (în regiunea km 14+900 m.), unde pe partea alăturată a carosabilului (acostament), staționa un automobil special echipat cu dispozitiv cu lumină (girofar), de culoare portocalie, inclus, destinat pentru atenționarea și avertizarea altor participanți la trafic despre eventualul pericol, nu a redus viteza de deplasare (se deplasa cu viteza de 162 km/h) contrar cerințelor pct. 107 al Regulamentului Circulației Rutiere, potrivit căruia „Dispozitivul cu lumină de culoare portocalie nu acordă prioritate în circulație, însă acesta este destinat atenționării și avertizării altor participanți la trafic despre eventualul pericol. Conducătorilor altor vehicule li se interzice să creeze obstacole în executarea lucrărilor de către vehiculele destinate întreținerii drumurilor”, nu a manifestat prudență sporită la trafic și nu a adaptat viteza de deplasare la condițiile rutiere, nu a ținut cont de totalitatea factorilor care caracterizează condițiile rutiere, intensitatea și nivelul de organizare a traficului rutier, de care trebuie să țină cont fiecare conducător la determinarea vitezei, benzii de circulație și modalității de conducere a vehiculului, prin ce a încălcat cerințele pct. 45 al Regulamentului Circulației Rutiere conform căruia „Conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu

limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de următorii factori: starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția; dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase; starea tehnică a vehiculului și particularitățile încărcăturii și situația rutieră. În cazul în care în limita vizibilității apar obstacole care pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească, pentru a nu pune în pericol siguranța traficului” precum și cerințele pct. 47 subpct. 1) lit. b) al regulamentului pre-citat, care indică că „Limitele maxime de viteză a vehiculelor pe drumurile publice sunt: în afara localităților: 90 km/h - pe celelalte drumuri”, nu a ținut cont de lățimea și gabaritele carosabilului, a schimbat direcția de mers spre stânga, ieșind pe banda de deplasare destinată circulației din sens opus, prin ce a încălcat și cerințele pct. 42 subpct. 1) al aceluiași regulament, care prevede că „Determinarea benzilor de circulație se efectuează prin marcaj sau/și indicatoarele rutiere 5.37.1 - 5.41.3, iar în lipsa acestora - de către conducătorii vehiculelor, ținând cont de lățimea carosabilului, gabaritele vehiculelor și intervalele de siguranță necesare” precum și prevederile pct. 43 subpct. 2) lit. a) al aceluiași regulament, care stipulează că „În afara localităților: conducătorul trebuie să conducă vehiculul cât mai aproape de marginea dreaptă a carosabilului, cu excepția cazurilor de preselectare a benzii din stânga pentru efectuarea manevrei de virare la stânga sau de întoarcere” și în consecință cu partea frontală a automobilului, a comis tamponarea pietonilor Toma Ion și Karimov Khanoghlan, ambii care la acel moment se aflau pe partea carosabilă a traseului indicat, (pe banda destinată circulației din sens opus) la o distanță de 7,7 metri, de la marginea din partea dreaptă a carosabilului, relativ direcției de mers a automobilului de model „BMW 520D”, de care au fost tamponați.

În rezultatul accidentului rutier, pietonii indicați au fost transportați pentru acordarea ajutorului medical la IMSP Institutul de Medicină Urgentă, cu diverse leziuni corporale, unde s-a stabilit, că cet. Karimov Khanoghlan, potrivit concluziilor fixate în raportul de expertiză medico-legală nr. 201831D00018 din 6 februarie 2018, a primit vătămări corporale medii manifestate prin fractura maleolei mediale a gleznei pe stânga, iar pietonul Toma Ion, potrivit concluziilor fixate în raportul de expertiză medico-legală nr. 201803D007 din 19 martie 2018, a primit vătămări corporale grave, sub formă de „Traumă cranio-cerebrală deschisă: hemoragii în țesuturile moi pericraniene, fractură liniară a bazei craniului, hemoragii subarahnoidiene, sânge fluid în ventriculii cerebrali; Traumă închisă vertebro-medulară: fractură oblică, a discului vertebral Th10 - Th11, cu deplasare și hemoragii moderat exprimate epi-subdurale și în țesuturile moi adiacente, și ramolire moderată a substanței medulare; Traumă închisă a toracelui: fracturi costale bilaterale, toate cu hemoragii roș-închis în țesuturile moi adiacente, ruptura pleurei

parietale, viscerale, parenchimului pulmonar și focare de contuzie a pulmonilor, hemotorax bilateral (2400 ml); Traumă închisă a abdomenului și bazinului: ruptura ficatului, dehiscență suturii pubiene pe dreapta, toate cu hemoragii difuze roș-închis în țesuturile moi adiacente; Fractură cominutivă a membrului inferior drept; Plăgi, echimoze excoriații pe cap, torace, abdomen, membre inferioare”, care au legătură cauzală directă cu decesul ultimului.

În cadrul ședinței de judecată, până la începerea cercetării judecătorești inculpatul a declarat, personal, prin înscris autentic semnat de el, că recunoaște în totalitate săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și solicită ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, nu a solicitat administrarea de noi probe, a declarat că îi sunt cunoscute probele din dosar și nu are obiecții în privința lor.

Pe baza stării de fapt expuse supra, confirmată de probele administrate la faza urmăririi penale, instanța a reținut că, *în drept*, faptele inculpatului întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, încălcarea regulilor de securitate a circulației și de exploatare a mijloacelor de transport de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență decesul unei persoane.

3. Legalitatea și temeinicia sentinței de condamnare, în termenul și modul prevăzut de art. 401-402 Cod de procedură penală, a fost atacată cu apeluri de către:

3.1. *procurorul în Procuratura mun. Chișinău, oficiul Principal, Dumitru Barbaroș* care a invocat că nu este de acord cu sentința primei instanțe în partea stabilirii pedepsei, considerând-o inechitabilă în coraport cu consecințele faptei comise.

Astfel, consideră că instanța de judecată urma să ia în considerație modul și circumstanțele în care a fost produs accidentului rutier, comportamentul periculos și interzis în traficul rutier al inculpatului Barcari Dorin, care până la producerea accidentului în traficul rutier, conducea mijlocul de transport cu viteză sporită de 162 km/oră”, a neglijat sistemul luminos de avertizare despre existența pericolului pe acel sector de drum (executarea lucrărilor pe drum) urmările provocate prin infracțiune și anume că au avut de pătimit două persoane, una din care a decedat.

La fel, acuzatorul de stat invocă că instanța urma să ia în considerație și faptul că inculpatul atât la urmărirea penală cât și pe tot parcursul examinării cauzei penale în instanță, nu a întreprins careva acțiuni de recuperare a prejudiciului cauzat prin infracțiune succesorului părții vătămate, iar liberarea inculpatului Barcari Dorin de la executarea pedepsei penale pentru comiterea, deși a unei infracțiuni din imprudență, dar care a avut o rezonanță socială sporită, v-a avea un impact psihologic negativ asupra comunității și va genera un șir de reacții negative din

partea societății și mass-media dând loc diferitor interpretări, fapt care prejudiciază grav imaginea organelor de drept și a instanței de judecată.

În contextul dat, acuzarea a menționat că în prezența circumstanțelor invocate mai sus, și ținând cont de faptul că, instanța în fond nu a apreciat just circumstanțele prevăzute de lege la aplicarea pedepsei inculpatului, solicită admiterea apelului declarat, casarea sentinței primei instanțe, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Barcari Dorin să fie recunoscut culpabil de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, cu aplicarea unei pedepse sub formă de închisoare pe un termen de 4 ani, cu ispășirea pedepsei într-un penitenciar de tip deschis, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 4 ani. La fel, a solicitat încasarea de la Barcari Dorin, a cheltuielilor de judecată pentru efectuarea expertizelor judiciare în cadrul urmăririi penale, în sumă totală de 4 198 lei;

3.2. *avocatul Pascal Iuliana în numele succesorului părții vătămate Toma Andrian*, care a solicitat admiterea cererii de apel, casarea parțială a sentinței în latura civilă, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care să se dispună încasarea de la inculpat în beneficiul succesorului părții vătămate a cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 20 000 lei și inclusiv încasarea de la inculpat în beneficiul succesorului părții vătămate a prejudiciului moral în sumă de 1 000 000 lei.

Apelanta și-a exprimat dezacordul cu soluția primei instanțe în partea acțiunii civile, considerând incorectă respingerea încasării prejudiciului moral în sumă de 1 000 000 lei.

La fel, partea apelantă nu a fost de acord nici cu concluzia prin care s-a respins încasarea în beneficiul succesorului părții vătămate a cheltuielilor judiciare, or Toma Andrian a avut nevoie de asistență juridică și a încheiat în acest sens contract de asistență juridică, iar onorariul avocatului a fost stabilit în mărime de 10 000 lei, cheltuieli pe care le consideră reale, necesare și rezonabile, menționând asupra complexității cauzei date, însă instanța de fond a respins solicitarea respectivă fără a motiva în vreun fel soluția adoptată.

3.3. *avocatul Marin Popa în numele succesorului părții vătămate Toma Andrian*, care invocând dezacordul cu soluția adoptată de instanța de fond atât în partea stabilirii pedepsei în privința inculpatului cât și în partea laturii civile, a solicitat casarea sentinței parțial, rejudecarea cauzei penale cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit ordinii stabilite pentru prima instanță cu stabilirea lui Barcari Dorin, în conformitate cu art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, a unei pedepse sub formă de închisoare pe un termen de 4 ani și 8 luni, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 5 ani. Admiterea integrală a acțiunii civile în partea prejudiciului moral cu încasarea de la inculpatul Barcari Dorin în folosul

succesorului părții vătămate Toma Andrian a prejudiciului moral în sumă de 1 000 000 (un milion) lei, cât și a cheltuielilor de judecată a serviciilor juridice ale avocatului în sumă de 20 000 lei.

În susținerea criticilor invocate la individualizarea pedepsei, apelantul a menționat că prima instanță eronat a reținut că în speță lipsesc careva circumstanțe agravante, ignorând faptul săvârșirii infracțiunii prin mijloace care prezintă un pericol social sporit.

În același context apelanții menționează că instanța de judecată nu a ținut cont că infracțiunea a fost comisă de inculpat în timp ce încerca să se eschiveze de la răspunderea pentru comiterea unei contravenții, ignorând somația agentului constator să oprească pentru conducerea autovehiculului cu viteză excesivă.

De asemenea, partea apelantă a invocat în acest sens și asupra comportamentului inculpatului care nici măcar nu și-a cerut scuze de la rudele părții vătămate, inclusiv care s-a manifestat indiferent de suferințele și stările sufletești ale rudelor victimei pentru pierderea soțului, tatălui, bunelului.

Mai mult ca atât, apelantul a invocat că familia părții vătămate a rămas fără unicul întreținător care activa și avea un salariu decent până la deces, motive pentru care consideră că prejudiciul moral în sumă de 1 000 000 lei este unul echitabil.

3.4. *avocatul Amihalachioaie Gheorghe, în numele inculpatului Barcari Dorin*, care invocând dezacordul cu soluția adoptată de instanța de fond atât în partea stabilirii pedepsei în privința inculpatului cât și în partea laturii civile, a solicitat casarea sentinței parțial, rejudecarea cauzei penale cu pronunțarea unei hotărâri potrivit ordinii stabilite pentru prima instanță cu stabilirea lui Barcari Dorin, în conformitate cu art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal și în limitele instituite de art. 364¹ Cod de procedură penală a unei pedepse minime, cu suspendarea executării acesteia pe un termen minim, în conformitate cu prevederile art. 90 Cod penal, cu neaplicarea pedepsei complimentare sub formă de privare de dreptul de a conduce mijloace de transport în conformitate cu prevederile art. 78 alin. (2) Cod penal și micșorarea prejudiciului moral încasat în beneficiul lui Toma Andrian, până la suma ce nu va depăși 100 000 lei.

În susținerea criticilor invocate la individualizarea pedepsei cât și la latura civilă, apelantul a menționat că pedeapsa stabilită este una prea aspră, reieșind din criticile generale de individualizare a pedepsei și efectelor circumstanțelor atenuante, menționate în conținutul art. 75, 76, 78 Cod penal.

Cu toate că instanța de fond nu a reținut argumentul apărării, precum că ansamblul de circumstanțe atenuante la săvârșirea infracțiunii imputate inculpatului poate fi atestată ca circumstanță atenuantă excepțională în baza art. 79 Cod penal, motivarea acesteia nu este una convingătoare și întemeiată.

Totodată apelantul a invocat că instanța de fond a dispus încasarea din contul inculpatului și a prejudiciului material, însă acțiunea civilă depusă la urmărirea penală nu a fost pusă în discuție în ședințele de judecată, fiind pusă în discuție și susținută de succesorul părții vătămate numai acțiunea civilă în partea prejudiciului moral. Mai mult ca atât, suma de 400.000 lei, o consideră ca fiind una exagerată din motiv că inculpatul nu are posibilitatea de a o achita având în vedere vârsta fragedă, lipsa unui loc de muncă și starea materială a acestuia.

4. Prin decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 05 septembrie 2019, apelurile declarate de avocatul Pascal Iuliana și avocatul Popa Marin în interesele succesorului părții vătămate Toma Andrian și de avocatul Amihalachioaie Gheorghe în interesele inculpatului Barcari Dorin, au fost respinse, ca neîntemeiate.

Apelul procurorului a fost admis parțial, casată sentința în partea stabilirii pedepsei și pronunțată o nouă hotărâre în această parte, prin care s-a exclus dispoziția privind aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal în privința inculpatului Barcari Dorin, cu calcularea termenului pedepsei stabilite lui Barcari Dorin din momentul reținerii.

În rest sentința a fost menținută.

4.1. În partea descriptivă a deciziei, instanța de apel a reținut că, instanța de fond pe deplin a constatat starea de fapt și de drept a acțiunilor săvârșite de Barcari Dorin, apreciind probele examinate, în conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură civilă, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, inclusiv în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor.

Astfel, Colegiul Penal a constatat cu certitudine, că Barcari Dorin a comis infracțiunea imputată inculpatului și că acțiunile lui au fost corect calificate de către instanța de fond în baza art. 264 alin. (3) lit. b) Cod Penal, adică încălcarea regulilor de securitate a circulației și de exploatare a mijloacelor de transport de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență decesul unei persoane.

Cu privire la legalitatea pedepsei, instanța de apel a menționat că aceasta este una prea blândă. Astfel, a notat că instanța de fond, deși a luat în considerare caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, persoana celui vinovat și circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea penală, influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, eronat a considerat că corectarea inculpatului este posibilă fără izolare de societate, aplicându-i pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 3 ani, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 4 ani, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei pe un termen de 3 ani.

Prin urmare, instanța de apel nu a reținut argumentele apărării privind asprimea pedepsei aplicate inculpatului, reținând argumentele acuzatorului de stat precum că

pedeapsa cu suspendarea condiționată a executării pedepsei, este neproportională consecințelor faptei comise, nu își va atinge scopul de corectare a condamnatului și de prevenire a săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea lui, cât și din partea altor persoane.

Instanța de apel a notat că infracțiunea săvârșită de inculpat, conform art. 16 alin. (4) Cod penal, se atribuie la categoria infracțiunilor grave, în privința inculpatului nu s-au stabilit circumstanțe agravante, fiind stabilite circumstanțele atenuante, precum conduita bună a infractorului înainte de săvârșirea infracțiunii, care pentru prima dată a fost tras la răspundere penală, vârsta preponderent tânără și căința sinceră, totodată, menționând că prima instanță corect le-a reținut ca fiind circumstanțe atenuante obișnuite și a respins solicitarea apărării de aplicare a prevederilor art. 79 Cod penal.

A notat instanța de apel că un rol primordial în aprecierea stabilirii și aplicării pedepsei, îl are pericolul social al faptei, sens în care valorile ocrotite de legea penală prin incriminarea faptelor trebuie evidențiate atât pentru restabilirea ordinii de drept, cât și pentru reeducarea vinovatului.

Astfel, ținând cont de prevederile art. 7, 61, 75-78 Cod penal, care stipulează expres că, pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului. Pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane, instanța de apel a conchis că, scopul pedepsei penale în privința inculpatului Barcari Dorin va fi atins doar prin aplicarea în privința acestuia a unei pedepse cu închisoarea în limitele prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, prin prisma prevederilor art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală.

Instanța de apel a reiterat că modalitatea de executare a pedepsei penale stabilită de instanța de fond inculpatului este una în dezacord cu principiul proporționalității și anume că infracțiunea de încălcare a regulilor de securitate a circulației rutiere de către persoana care conduce mijlocul de transport, cu consecințe grave - decesul unei persoane și vătămarea medie a integrității corporale unei alte persoane, săvârșită de către inculpat, atentează la relațiile sociale ce vizează respectarea de către conducătorii mijloacelor de transport a regulilor circulației rutiere, obligație impusă fiecărui conducător de transport, care este mijloc de pericol social sporit pentru viața și sănătatea nu numai însuși a șoferului, dar și a altor participanți la trafic, având în vedere fapta săvârșită și urmările produse, ce prezintă o gravitate sporită și care dețin rezonanță în rândurile opiniei publice și determină reacții negative ale acesteia asupra faptului dat.

Instanța de apel a reținut și atitudinea neglijentă a inculpatului față de regulile impuse prin Regulamentul Circulației Rutiere și care s-a soldat cu consecințe grave, circumstanțe care în opinia Colegiului penal duc la imposibilitatea stabilirii pedepsei

cu aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, care este prea blândă și nu va fi suficientă pentru corectarea inculpatului și nici pentru prevenirea de noi infracțiuni.

Mai mult ca atât, a reținut instanța de apel că, la dispunerea suspendării condiționate a executării pedepsei aplicate inculpatului, care este una eronată, instanța de fond nu și-a motivat decizia asupra acestui fapt.

Astfel, instanța de apel a reținut că în privința lui Barcari Dorin, în baza art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, urmează a fi stabilită pedeapsa cu închisoare, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport, cu excluderea aplicării prevederilor art. 90 Cod penal.

Drept neîntemeiate au fost apreciate argumentele avocaților Pascal Iuliana și Popa Marin în interesele succesorului părții vătămate, cât și argumentele avocatului Amihalachioaie Gheorghe în numele inculpatului, invocate asupra cuantumului prejudiciului moral și cheltuielilor de judecată, instanța de apel, reținând că succesorul părții vătămate cu certitudine a suferit anumite prejudicii morale cât și materiale, iar instanța de fond întemeiat a concluzionat că suma de 400 000 lei este o despăgubire echitabilă pentru daune morale cauzate succesorului părții vătămate Toma Andrian.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recursuri ordinare de către:

5.1. *avocatul Amihalachioaie Gheorghe în numele inculpatului* care invocând dezacordul cu soluția adoptată de instanța de fond în partea stabilirii pedepsei în privința inculpatului, solicită casarea integrală a deciziei Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău cu menținerea integrală a sentinței Judecătoriei Strășeni, sediul Central.

În conținutul cererii de recurs, recurentul menționează că decizia instanței de apel este una neîntemeiată și contravine principiilor generale de individualizare a pedepsei.

Recurentul consideră că instanța de apel, la emiterea deciziei privind înăsprirea pedepsei stabilite inculpatului nu a ținut cont de prevederile art. 4 Cod penal, care statuează că întreaga reglementare juridică are menirea să apere, în mod prioritar, persoana ca valoare supremă a societății, drepturile și libertățile acesteia și nu urmărește scopul de a cauza suferințe fizice și de a leza demnitatea omului.

Cu toate că instanța de apel nu a constatat existența circumstanțelor agravante, reținând circumstanțele atenuante, precum conduita bună a inculpatului înainte de săvârșirea infracțiunii, care pentru prima dată este tras la răspundere penală, vârsta preponderent tânără și căința sinceră, a considerat că inculpatului urmează a fi aplicată o pedeapsă fără aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, însă nu a menționat care sunt impedimentele aplicării art. 90 Cod penal, în privința inculpatului.

Invocă recurentul că instanța de apel a luat poziția acuzării, care în apelul declarat nici nu a prezentat careva probe pertinente și concrete în argumentarea opiniei sale.

Astfel, consideră că decizia instanței de apel cu privire la agravarea pedepsei în privința inculpatului este una neîntemeiată din punct de vedere al principiului de individualizare a pedepsei penale, este contrară principiului umanismului legii penale, nefiind luate în calcul toate circumstanțele atenuante, care au fost stabilite atât de prima instanță, cât și de instanța de apel, personalitatea absolut pozitivă a condamnatului, căința sinceră și vârsta preponderent tânără a acestuia.

5.2. *avocatul Pavel Zamfir în numele inculpatului*, solicitând casarea deciziei Curții de Apel Chișinău cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel, sau casarea deciziei instanței de apel în latura pedepsei, cu menținerea sentinței primei instanțe.

În conținutul cererii de recurs, recurentul menționează că instanța de apel a statuat 2 soluții diametral opuse, și anume: întâi a menționat că *„instanța de fond a luat în considerare caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, persoana celui vinovat și circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea penală, influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului”* ulterior contrazicându-se, a invocat că *„instanța de apel reține ca fiind plauzibile argumentele acuzatorului de stat, care în esență a menționat faptul, că pedeapsa cu suspendarea condiționată a executării pedepsei, este neproportională consecințelor faptei comise, astfel că pedeapsa stabilită inculpatului, nu-și va atinge scopul de corectare a condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea lui, cât și din partea altor persoane.”*

Consideră recurentul că dualitatea poziției Colegiului penal, contravine prevederilor art. 414 alin. (1) și 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală. Astfel, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus la admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date. Or, apelul procurorului a fost admis fără ca acesta să fi invocat vreo probă sau argument plauzibil sau/și circumstanță de natură să confirme incontestabil cele expuse.

Recurentul menționează că instanța de apel a concluzionat despre excluderea prevederilor art. 90 Cod penal, însă fără a motiva soluția, precum și fără a invoca de ce anume pedeapsa închisorii este cea mai adecvată la caz, iar alte pedepse, din cele prevăzute de Codul penal nu sunt aplicabile față de Barcari Dorin sau nu-și vor atinge scopul.

Opinează recurentul că la individualizarea pedepsei aplicate inculpatului, instanța de apel nu a luat în calcul lipsa circumstanțelor agravante. Or, unica agravantă „provocarea prin infracțiune a unor urmări grave” - a fost exclusă de

instanța de fond, ca fiind un semn calificativ al alin. (3) al art. 264 Cod penal. Prin urmare, instanța de apel reținând mai multe circumstanțe atenuante, iar circumstanțe agravante nefiind reținute, absolut neîntemeiat a exclus prevederile art. 90 Cod penal.

Recurentul subliniază că inculpatul este absolvent al Facultății de Drept, USM, deține Diploma de Master în administrare, eliberată de „Glasgow Caledonian University”, Marea Britanie, precum și absolvent al ”Hochschule Rhein-Wall University”, Germania, că inculpatul este o persoană disciplinată, conștientă și responsabilă, iar accidentul rutier de care se face vinovat nu este alt ceva decât un caz tragic excepțional, atât pentru familia defunctului, cât și personal pentru inculpat și familia acestuia. Inculpatul a recuperat integral prejudiciul material și cel moral, fapt confirmat prin recipisa eliberată de succesorul părții vătămate.

Potrivit art. 75 alin. (1) Cod penal, persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a prezentului cod și în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a prezentului cod. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Instanța de apel, deși a făcut referire la prevederile art. 61 și 75 Cod penal, în opinia recurentului, nu le-a analizat sau/și aplicat în funcție de circumstanțele atenuante, persoana și caracteristica inculpatului, condițiile de viață ale acestuia și nici măcar nu motivează de ce anume pedeapsa închisorii este una adecvată, care va contribui la corectarea și reeducarea vinovatului.

Recurentul consideră că scopul prestabilit al legii penale privind corectarea și reeducarea inculpatului, va fi pe deplin atins, doar prin menținerea pedepsei sub formă de închisoare, în limitele stabilite de prima instanță, or, aplicarea unei altei pedepse, nu va fi nici rațională și nici proporțională acțiunilor comise de către acesta.

Or, termenul de 4 ani închisoare pentru persoana care pentru prima dată pășește pragul instituției penitenciare va constitui un factor, care va afecta psihicul, moralitatea, conștiința condamnatului și va avea un efect contrar. Însă, pedeapsa cu suspendare va contribui, în primul rând, la reeducarea, resocializarea și reintegrarea acestuia în societate, alături de familie, la desfășurarea activității de muncă și dezvoltarea profesională. Termenul de probă va constitui un factor pozitiv și benefic pentru reeducarea condamnatului care conștientizează consecințele comportamentului său în perioada de probațiune și este gata să demonstreze, că fapta comisă a constituit o excepție nefericită pentru el și pentru partea vătămată.

5.3. *avocatul Pascal Iuliana și succesorul părții vătămate – Toma Andrian*, care în apelul comun declarat, solicită casarea acesteia și menținerea sentinței Judecătorei Strășeni, sediul Central.

În cuprinsul cererii de recurs, recurenții menționează că decizia instanței de apel este una prea dură în circumstanțele în care inculpatul, după ședința instanței de apel și-a cerut scuze, a achitat prejudiciul stabilit de prima instanță și menținut de instanța de apel.

Astfel, consideră că pedeapsa stabilită inculpatului cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 5 ani și suspendarea condiționată a pedepsei cu închisoarea este una suficientă.

6. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul, a depus referință privitor la opinia asupra recursurilor declarate.

Procurorul a menționat că pledează pentru respingerea recursurilor declarate ca fiind vădit neîntemeiate.

7. Judecând recursurile ordinare, în raport cu actele cauzei, Colegiul Penal lărgit conchide că acestea sunt întemeiate și urmează a fi admise, inclusiv din alte considerente decât cele arătate de recurenți, pentru motivele expuse în contextul ce urmează.

Cu titlul preliminar, se relevă că obiectul cenzurii instanței de recurs este limitat doar la examinarea chestiunilor de drept, or rațiunea și finalitatea exercitării acestei căi de atac constă în înlăturarea erorilor judiciare admise de instanța ierarhic inferioară la etapa precedentă de judecare a cauzei, iar controlul judecătoresc pe care acesta îl declanșează, are un rol preventiv și unul reparator.

Potrivit prevederilor expuse de legislator în art. 434 Cod de procedură penală, judecând recursul împotriva deciziei instanței de apel, Colegiul Penal lărgit al Curții Supreme de Justiție verifică legalitatea hotărârii atacate pe baza materialelor din dosar și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în recurs de titularul acestuia.

În drept, soluția instanței de recurs se fundamentează pe prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. a) Cod de procedură penală potrivit căroră, judecând recursurile, instanța admite recursul, cazează parțial sau total, hotărârea atacată și menține hotărârea instanței, când apelul a fost greșit admis.

Potrivit art. 414 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar, și oricăror probe noi prezentate instanței de apel. Alin. (4) și (5) ai aceleiași norme prevede că în vederea soluționării apelului, instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor, pronunțându-se asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Conform cerințelor art. 414 Cod de procedură penală, chestiunile de drept, asupra căroră s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmite instanței de apel, sunt: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii,

dacă infracțiunea a fost calificată corect, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual penal au fost aplicate corect, și hotărârea adoptată trebuie să conțină răspuns la toate motivele invocate.

Colegiul lărgit menționează că, sentința instanței de fond a fost contestată de către apărătorul inculpatului, de procuror și de avocații succesoriului părții vătămate în latura pedepsei și în latura civilă și la judecarea cauzei, instanța de apel a considerat necesar de a respinge apelul apărării și a avocaților succesoriului părții vătămate și admite apelurile procurorului și casa prima hotărâre în latura pedepsei, adoptând o soluție nouă, prin care în privința lui Barcari Dorin au fost excluse prevederile art. 90 Cod penal, însă decizia atacată cu recurs ordinar este contrară prevederilor art. 417 alin. (1) pct. (8) Cod de procedură penală, deoarece nu cuprinde temeiurile de fapt și de drept ce au dus la admiterea apelului, precum și motivele adoptării concluziei date.

Astfel, Colegiul constată că și-a găsit confirmare temeiul de drept invocat de recurenți și anume, prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, deoarece decizia atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, ceea ce duce la casarea deciziei instanței de apel, cu menținerea sentinței primei instanțe.

Pe de altă parte, instanța de recurs reține că, în recursurile declarate atât apărătorii inculpatului cât și succesoriul părții vătămate și avocatul acestuia indică netemeinicia în ce privește aplicarea pedepsei mai aspre inculpatului, necontestând încadrarea juridică a acțiunilor acestuia și nici decizia instanței de apel în latura civilă.

După cum s-a enunțat mai sus, prin sentința primei instanțe Barcari Dorin a fost condamnat în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal la 3 (trei) ani închisoare, iar în baza art. 90 Cod penal, în baza art. 90 Cod penal, suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicată inculpatului sub formă de 3 ani închisoare, pe o perioada de probațiune de 4 ani, iar ulterior, instanța de apel judecând cauza în ordinea procedurii de apel, a admis apelul procurorului și a casat sentința în partea stabilirii pedepsei, pronunțând o hotărâre nouă în această parte, prin care a exclus dispoziția privind aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal în privința inculpatului Barcari Dorin.

În acest aspect, cu referire la soluția instanței de apel, Colegiul lărgit o consideră greșită, reieșind din următoarele:

Din textul deciziei contestate se observă că, instanța de apel la baza soluției sale pune doar faptul că pedeapsa cu suspendarea condiționată a executării pedepsei este neproportională consecințelor faptei comise și prin urmare, nu-și va atinge scopul de corectare a condamnatului, precum și de prevenire a săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea lui, cât și din partea altor persoane, invocând totodată și pericolul social al faptei, că infracțiunea comisă de inculpat se atribuie la categoria celor grave.

Prin urmare, se constată că instanța de apel nu a dat o motivare corespunzătoare, prin prisma prevederilor art. 61, 75 Cod penal, soluției adoptate.

În cazul dat, Colegiul lărgit consideră că, soluția instanței de apel este una superficială or, pedeapsa aplicată inculpatului trebuie să fie echitabilă, legală și individualizată corect, capabilă să restabilească echitatea socială și să realizeze scopurile legii penale și pedepsei penale, în strictă conformitate cu dispozițiile părții generale a Codului penal și în limitele fixate în partea specială.

Articolul 75 Cod penal, stipulează criteriile generale de individualizare a pedepsei prin care se înțeleg cerințele stabilite de lege de care este obligată să se conducă instanța de judecată la aplicarea fiecărei pedepse, pentru fiecare persoană vinovată în parte. Legea penală acordă instanței de judecată o posibilitate largă de aplicare în practică a principiului individualizării răspunderii penale și a pedepsei penale, ținând cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care agravează sau atenuează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia. Totodată, ținând cont de caracterul excepțional al aplicării pedepsei cu închisoarea în cazul alternativelor de pedeapsă prevăzute pentru infracțiunea săvârșită, legislatorul a impus instanțelor aplicarea acesteia doar atunci când gravitatea infracțiunii și personalitatea infractorului fac necesară aplicarea pedepsei cu închisoare, iar o altă pedeapsă este insuficientă și nu și-ar atinge scopul. Caracterul excepțional la aplicarea pedepsei cu închisoare urmează a fi argumentat de către instanța de judecată.

Instanța de judecată poate stabili că scopul pedepsei penale poate fi atins doar prin executarea efectivă a acesteia, însă în formarea convingerii, instanța de judecată ține cont de totalitatea condițiilor expres prevăzute de lege, inclusiv are în vedere întreaga conduită a condamnatului înainte de săvârșirea faptei, după săvârșirea acesteia, în timpul judecării, precum și alte aspecte ce privesc personalitatea acestuia, bazându-se pe materialele cauzei administrate în cadrul cercetării judecătorești.

Deși legea nu îngrădește libertatea instanței de judecată de a-și forma convingerea cu privire la posibilitatea făptuitorului de a se corecta și reeduca doar prin executarea efectivă a pedepsei, ea obligă instanța să-și motiveze hotărârea în acest sens, indicând precis acele motive pe care s-a întemeiat convingerea ei, lucru neefectuat de către instanța de apel.

În același timp, la adoptarea sentinței instanța de fond luând în considerație circumstanțele cauzei, ținând cont de prezența circumstanțelor atenuante și lipsa circumstanțelor agravante, de personalitatea inculpatului, de comportamentul acestuia înainte și după comiterea infracțiunii, cât și în timpul ședințelor de judecată, corect a considerat că restabilirea echității sociale, corectarea și reeducarea inculpatului Barcari Dorin este posibilă și prin suspendarea condiționată a executării pedepsei, stabilind în privința acestuia un termen rezonabil de probațiune de 3 ani,

timp în care acesta urma ca prin comportare exemplară și muncă cinstită, să îndreptățească încrederea ce i s-a acordat.

Raționamentele Colegiului lărgit sunt întemeiate și pe circumstanțele expuse de recurenți, potrivit căror inculpatul a reparat prejudicial moral și material cauzat succesului părții vătămate în sumă de 600 000 lei (f.d 188), iar însuși succesorul părții vătămate prin recursul declarat a menționat că pedeapsa aplicată inculpatului este una prea dură și neproportională circumstanțelor cauzei. Inculpatul după comiterea infracțiunii și-a continuat studiile obținând diplome de studii superioare de licență atât în țară cât și în străinătate și chiar a continuat studiile peste hotarele Republicii Moldova, obținând astfel și diploma de masterat la Glasgow Caledonian University (f.d. 187, 189-192).

Astfel, în mod cert se confirmă faptul că persoana în cauză a conștientizat pericolul faptelor sale, a tras concluziile de rigoare, pornind pe calea corectării și reeducării, neprezentând un pericol pentru societate.

Pe cale de consecință, Colegiul lărgit reține că, pedeapsa aplicată lui Barcari Dorin de către prima instanță este una echitabilă, proporțională cu gravitatea infracțiunii săvârșite și este suficientă pentru restabilirea echității sociale. Or, o pedeapsă prea aspră generează apariția unor sentimente de nedreptate, jignire, înrăire și de neîncredere în lege, fapt ce poate duce la consecințe contrare scopului urmărit.

Din examinarea condițiilor în care instanța poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei în privința inculpatului, rezultă că aceasta nu este un drept al inculpatului, ci o facilitate din care instanța de judecată este liberă să aprecieze dacă este sau nu cazul să o acorde, fiind totodată obligată să indice motivele care au stat la baza aplicării sau neaplicării acestei facilități.

Prin urmare, instanța de recurs consideră că pedeapsa stabilită lui Barcari Dorin de prima instanță corespunde prevederilor art. 7, 61, 75, Cod penal, fiind motivată, individualizată și aplicată în limitele prevăzute de lege, iar hotărârea dată fiind una întemeiată.

În atare circumstanțe, instanța de apel greșit a admis apelul procurorului și prin pronunțarea unei noi hotărâri a comis o eroare la aplicarea pedepsei cu excluderea aplicării prevederilor art. 90 Cod penal, în lipsa unor motive clare și legale pe care se întemeiază soluția.

Reieșind din cele expuse, Colegiul penal lărgit conchide că recursurile declarate de apărare, de succesorul părții vătămate și avocatul acestuia urmează a fi admise, cu casarea deciziei instanței de apel în partea stabilirii pedepsei inculpatului și menținerea sentinței primei instanțe, prin care Barcari Roman a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, la 3 (trei) ani închisoare, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe termen de 4 (patru) ani și în temeiul art. 90 Cod penal, cu suspendarea pedepsei cu închisoare

stabilită pentru o perioadă de probațiune de 3 (trei) ani, cu obligarea inculpatului să nu-și schimbe domiciliul și/sau reședința fără consimțământul organului competent.

8. În conformitate cu prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. a) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E :

Admite recursurile ordinare declarate de către avocații Amihalachioaie Gheorghe și Zamfir Pavel în numele inculpatului, succesorul părții vătămate Toma Andrian și avocatul acestuia, Pascal Iuliana, în cauza penală în privința lui Barcari Dorin, casează parțial decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 05 septembrie 2019, în partea stabilirii pedepsei inculpatului, pe motiv că apelul a fost greșit admis, și menține în această parte sentința Judecătoriei Strășeni, sediul Central din 12 martie 2019, potrivit căreia:

lui Barcari Dorin, recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, i s-a stabilit pedeapsă sub formă de închisoare pe termen de 3 (trei) ani, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe termen de 4 (patru) ani.

În temeiul art. 90 Cod penal, s-a suspendat condiționat pedeapsa cu închisoare stabilită pentru o perioadă de probațiune de 3 (trei) ani, cu obligarea inculpatului să nu-și schimbe domiciliul și/sau reședința fără consimțământul organului competent.

În rest, se mențin dispozițiile hotărârii atacate.

Decizia este irevocabilă.

Decizia pronunțată integral la 10 ianuarie 2020.

Președinte:

Iurie Diaconu

Judecători:

Liliana Catan

Ion Guzun

Maria Ghervas

Victor Burduh